ТЕКСТ И СНИМКИ: Ели Мандажиева

„Славейчетата“ и „Песнопойчетата“ отново пяха в Прага

НА 11 ОКТОМВРИ ВЕЧЕРТА, В ДВОРЕЦА „ЖОФИН“ В ПРАГА, СЕ СЪСТОЯ „KONCERT PRO RADOST“, ОРГАНИЗИРАН ОТ ФОЛКЛОРНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ЧЕХИЯ. В НЕГО УЧАСТВАХА ШЕСТИМАТА ФИНАЛИСТИ НА ДЕТСКИЯ НАЦИОНАЛНЕН КОНКУРС „ZPĚVÁČEK“ („ПЕСНОПОЙЧЕ“) ЗА 2009 Г., ФИНАЛИСТЪТ НА АНАЛОГИЧНИЯ КОНКУРС „SLAVÍK“ („СЛАВЕЙЧЕ“) В СЛОВАКИЯ, КАКТО И ИЗЯВЕНИ ДЕТСКИ ФОЛКЛОРНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ ОТ БЪЛГАРИЯ, ПОЛША, РУСИЯ, РУМЪНИЯ, И ХЪРВАТСКА. ОТ БЪЛГАРИЯ ПРИСТИГНА ДВАНАЙСЕТГОДИШНАТА МАРИЯ ГЕОРГИЕВА, ЛАУРЕАТ НА НАЦИОНАЛНИЯ ДЕТСКИ РАДИОКОНКУРС „МЛАДИ ФОЛКЛОРНИ ТАЛАНТИ“ НА ПРОГРАМА „ХОРИЗОНТ“.

Както казва Зденек Пшеница, председател на Фолклорното сдружение на Чехия, детските солови изпълнения са безценен феномен и богатство. През 1990 г., в рамките на съществуващата още Чехословашка република, в Братислава е основан конкурсът „Slavík“ („Славейче“) за млади фолклорни изпълнители. Негов патрон е известният тенор Петър Дворски. След разделянето на Републиката, подобен конкурс, наречен „Zpěváček“ („Песнопойче“), е създаден и в Чехия. Годината е 1994, а организаторът – Фолклорното сдружение на Чехия. Растящата популярност на двата конкурса навежда организаторите на мисълта за съвместен галаконцерт, който се провежда за първи път през 2001 г. в Братислава. През следващата година домакин на събитието е Прага и оттогава двете столици се редуват в организирането му под заглавието „Koncert pro radost“.

Самият концерт е кулминацията на няколкодневен маратон, включващ официално откриване, изпълнения по Чешкото национално радио, преки включвания в радиата на съответните държави и запис на съвместен диск на всички участници. Изявата се радва на широка подкрепа. Тази година патронаж над нея са поели Яромир Йермарж, член на Горната камара на Парламента на Чехия, Мартин Бартак, вицепремиер и министър на отбраната на Чехия и Мирослава Копицова, министър на образованието. Участие взеха изявените солисти на чешката музикална сцена: Ярослав Свецени, който е един от най-известните чешки съвременни цигулари и контрабасистът Петър Рийс, лауреат на редица конкурси в Чехия и зад граница, член на Чешката филхармония.

Гостите и зрителите бяха сърдечно посрещани от главния организатор Зденек Пшеница. Той сновеше между стълбите, фоайето и залата, зареден с тонове добро настроение, в резултат на което никой не беше пожален от здравото му ръкостискане, което заедно с внушителната му фигура и безкрайната енергия е неотменима част от неговия характер. Явно такъв трябва да бъде онзи, който години наред организира фолклорни събития – „pro radost“ – без да се съобразява дали е празник (или делник) и дали пак не е пропуснал да си вземе отпуската.

Като пъргави слънчеви зайчета между гостите сновяха малките изпълнители. Пъстрите им носии привличаха вниманието на гостите в официални облекла като магнит. В резултат на това светкавиците на фотоапаратите проблясваха в неправилен, но бърз ритъм – за радост и на двете страни.

Водещите Петър Янчаржик и Мартин Резек също се съобразиха с духа на вечерта и възрастта на участниците. „Днес ще си изръкопляскате ръцете – каза Петър Янчаржик в началото на вечерта – но бъдете сигурни, че ще си заслужава!“. „За високото ниво на концерта говорят 81-ото стъпала, които участниците трябва да изкачат, за да се излязат на сцената.“ – допълни Мартин Резек. „Много хубаво си поприказвахме с Каталина – представи дванайсетгодишната участничка от Румъния, Каталина Панзариу, Петър Янчаржик. – Аз не разбирам румънски, а тя не разбира чешки. Страхотен разговор беше!“

В същия дух с публиката разговаря и един от специалните гости – легендата сред фолклорните изпълнители Станда Прохазка, който неотдавна е отпразнувал 90-ата си годишнина. А Зденек Пшеница благодари на главния си спонсор, компания „Маитреа“, поканвайки нейния директор Ярослав Прушек на сцената. Водещите опитаха да измъкнат от него обещание, че дарението от 500 000 крони ще се превърне в традиция, но директорът духовито им отговори, че това вече е традиция, защото подкрепят концерта от самото начало.

Най-големият подарък за присъстващите все пак бяха изпълненията на самите участници, на възраст от 11 до 15 години. Онези от тях, които бяха от Чехия и Словакия, имаха инструментален съпровод, но задграничните певци пееха „а капела“ и смело огласяха залата единствено със звънките си гласове.

За участие в концерта, от България пристигна **дванайсетгодишната Мария Георгиева**, придружена от майка си Ани.

Когато Мария разпусне дългата си до кръста коса, спокойно можете да я объркате със замислената Русалка на Андерсен. Когато обаче сплете същата тази коса в две тежки плитки – е, тогава всичко се променя. Плитките означават, че вече е облякла пъстрата си носия. И най-вече – че ще запее. Гласчето ѝ ще звънне високо и смело – като нея – и ще ни пренесе назад през столетията, в къщите и на полето – навсякде, където в песните си българката е изливала своите радост и мъка.

Мария е родена в Асеновград и е кръстена на баба си, от която е взела и хубавия глас. Понастоящем е ученичка в Националното училище за музикално и танцово изкуство „Добрин Петков“ в Пловдив, специалност цигулка. От 2004 г. е солистка на асеновградския ансамбъл „Капитан Петко войвода“, с художествен ръководител Стойчо Каранлъков и музикален педагог доц. д-р Светла Калудова–Станилова.

Носителка е на множество награди от национални фолклорни фестивали и конкурси, като индивидуален солов изпълнител на народни песни. Първата от тях печели на седем години. Оттогава е любим участник в концерти, чествания и събори из цялата Пловдивска област, както и на телевизионни предавания като „От българско – по-българско“ на ТВ „СКАТ“.

С участието си в Галаконцерта в Прага внесе българското и в него. ■